

Susret animatora za duhovna zvanja na temu „Pedagogija zvanja“

„Pedagogija zvanja“ bila je tema godišnjeg susreta (nad)biskupijskih i redovničkih animatora za duhovna zvanja, koji je organizirala Hrvatska biskupska konferencija, Konferencija viših redovničkih poglavara i Hrvatska unija viših redovničkih poglavarica, od 21. do 23. listopada u Domu pastoralnih susreta u Lovranu u Riječkoj nadbiskupiji. Na susretu je sudjelovalo 36 animatora za duhovna zvanja, a predsjedao je msgr. dr. Marin Barišić, predsjednik Vijeća HBK za sjemeništa i duhovna zvanja.

Aktualnost i potreba pedagogije duhovnih zvanja

Nakon zajedničke Večernje molitve uvodno je predavanje održao mr. sc. don Jenko Bulić, župnik župe sv. Ivana Krstitelja na Trsteniku u Splitu i predstojnik Ureda za mlade Splitsko-makarske nadbiskupije, na temu „Aktualnost i potreba pedagogije duhovnih zvanja u Crkvi u suvremenom svijetu“. Predavač je najprije istaknuo da je u kontekstu današnjih izazova i nekih nesnalaženja i neorijentiranosti uočio potrebu za razmišljanjem na navedenu temu. „Suvremeni je svijet darovan kao *kairos* i prostor u kojem ćemo mi svećenici i redovnici moći ponajprije sebi, a potom i drugima, posebno mladima naviještati i svjedočiti, te ih tako odgajati i usmjeravati prema duhovno pozivu, posebno svećeništvu koje je znak stvarnog očitovanja univerzalne povezanosti i odabranosti Božjega naroda“, kazao je mr. Bulić. Predavač se zatim usredotočio na tri točke svoga predavanja.

1. Najprije je predstavio pedagogiju duhovnih zvanja kao interdisciplinarnu znanost. U današnjem svijetu vlada s jedne strane visoko posvjetovnjačenje društva, koje okreće leđa Bogu i zatvara se svemu što je transcendentno. S druge strane je prisutan visok interes za religioznost, koja nastoji zadovoljiti prirodnu čežnju za Bogom, ali koja uvijek ne uspijeva dati zadovoljavajući odgovor. Sve više kršćana koji Krista više ne prihvaćaju kao obvezu za život, nego kao privatnu dimenziju bez utjecaja na društveni život. Zbog svega toga pedagogija duhovnih zvanja pretpostavlja temeljni odgoj u vjeri, temeljnu religioznu pedagogiju koja surađuje s ostalim društvenim disciplinama: s općom pedagogijom, psihologijom, sociologijom, filozofijom, etikom. No, ona treba tražiti i trajnu inspiraciju u svom izvoru u prostoru Biblije, u kojem se otkriva Kristov identitet. Jer od Kristovog identiteta polazi i pedagogija zvanja, kojoj je cilj formirati duhovno zvanje prema tom istom identitetu. Zato je potrebno imati u vidu interdisciplinarnost pedagogije duhovnih zvanja i s ostalim teološkim disciplinama: objava, duhovnost, ekleziologija, dogmatika, pastoralna teologija, posebno pastoral sakramenata i katehetika. Pedagogija zvanja mora biti osposobljena uočiti i zabilježiti promjene u području znanja, spoznaje, sposobnosti, vještina i stavova kod kandidata. Procesi duhovnog rasta ne svode se samo na prirodni razvoj, nego su rezultat interakcije mladih ljudi s Bogom kroz sakramentalni život, molitvu, katehezu. Stoga je duhovno sazrijevanje doživotni imperativ koji se tiče svakoga. Interdisciplinarna pedagogija duhovnih zvanja pomaže mladima da

se sami upisuju u knjigu života, a na tom putu im je potrebna pomoć u autentičnom nasljedovanju Krista.

2. Odgojna mjesta pedagogije zvanja – Predavač je istaknuo da je potrebno poznavati pedagoške putove koji bi potaknuli mlade na otkrivanje zvanja. Kriza zvanja je sigurno i kriza odgojnog puta koji onda rezultira krizom odaziva, jer Bog uvijek poziva, a na nama je zaokupiti se odazivom odnosno odgovorom. Pozvani smo sijati posvuda i u srce svakoga. Ako sjeme proklija, Crkva postaje odgojno mjesto vjere i ona snagom Duha treba znati vrednovati takva mjesta vjere unutar same sebe. Prvo mjesto odgoja zvanja je obitelj, a potom župska zajednica. Stoga je potrebno uvesti pastoral zvanja u župske zajednice, gdje su mladi uključeni u iskustvo vjere. Svaki svećenik odgovoran za jednu župsku zajednicu izravni je odgojitelj zvanja. Prvenstveno se odgoj za zvanja provodi kroz euharistiju i služenje u pastoralu ministranata. Mjesta zvanja su i monaške, crkvene, molitvene i redovničke zajednice, pokreti, društva i sama škola. Poseban znak zvanja jest zajednica biskupijskog i međubiskupijskog sjemeništa kao snažan znak obećanja budućnosti. Ono traži ozbiljnu pedagogiju duh zvanja koja svake godine počinje s novim kandidatima te ima i snažnu duh poruku, jer potiče Božji narod da moli za zvanja.

3. Aktualnost potrebe pedagogije zvanja – Kvalitetna sustavna pedagogija duhovnih zvanja proizlazi iz našeg odnosa s Bogom i njegovanja vlastite duhovnosti, koja snagom Duha postaje živi pedagoški priručnik formacije i animacije svećeničkih i redovničkih kandidata u vremenu u kojem živimo. To znači trajna briga za naš pomladak i razbuđivanje novih zvanja. Pedagogija zvanja je mlada odgojna znanost bitno upućena na mlade, koji su prioritet našega djelovanja. Ako mlade dovedemo do iskustva vjere i molitve, tada će znati što učiniti s pozivom.

Predavač je zaključio da shvatiti i prihvatiti pedagogiju zvanja znači pomoći mladima da otkriju svoj duhovni poziv, da budu ljudi dijaloga i susreta. Cilj pedagogije zvanja je da budemo dobri formatori i animatori duh zvanja, jer su danas potrebni istinski navjestitelji i duhovno i pastoralno izgrađene osobe. Na kraju je prisutnim animatorima predložio vrijednu bibliografiju, koja može biti od velike pomoći u pedagogiji duhovnih zvanja.

Pozdrav nadbiskupa dr. Marina Barišića

Drugi dan susreta animatorima za duhovna zvanja pridružio se splitsko-makarski nadbiskup dr. Marin Barišić. U pozdravu prisutnima nadbiskup je rekao: „Do jučer su ovdje zasjedali pastiri naše Crkve, biskupi, a ovo je logičan nastavak zasjedanja na istom mjestu te je u tom smislu simboličan i značajan za život naše Crkve i za nas same. Jer kad se govori o Božjem pozivu i odgovoru ne smijemo zaboraviti da smo mi oni koji imaju iskustvo Božjeg poziva, ali i kako se odgovara na taj Božji poziv. Vjerujem da ćemo ovdje još više posvijestiti taj dar.“ Zahvaljujući onima koji su prihvatili da predvode razmišljanja ovoga susreta, don Jenku Buliću, vlč. Damiru Ocvirku i vlč.

Anđelku Koščaku, nadbiskup je istaknuo da je svrha ovoga susreta oživljavanje svijesti odgovornosti za druge i da se zbog toga ne bi smjelo jednostavno stati na ovome susretu, nego ga shvatiti kao otvorenu kariku u daljnjem radu i ostvarivanju njegovih zaključaka i perspektiva. Nadbiskup Barišić je potom predsjedao ostalom programu susreta.

Pedagogija zvanja u neposrednoj pripravi za svećeništvo

Drugo izlaganja na temu „Pedagogija zvanja u neposrednoj pripravi za svećeništvo: ljudska, duhovna, intelektualna i pastoralna izgradnja“ održao je vlč. Damir Ocvirk, vicerektor u Nadbiskupskom bogoslovnom sjemeništu u Zagrebu i član Povjerenstva za pastoral duhovnih zvanja Zagrebačke nadbiskupije. Nakon morfološke raščlambe riječi pedagogija, predavač je o pedagogiji zvanja govorio na tri razine: pedagogija novih duhovnih zvanja, pedagogija pozvanih i pedagogija pedagoga.

1. Pedagogija novih duhovnih zvanja – U odgoju za nova duhovna zvanja, u njihovu prepoznavanju, podržavanju i usmjeravanju, važnu ulogu imaju zaređeni i zavjetovani službenici i drugi koji su uključeni u pastoral. Razvojna faza duhovnog poziva ima nekoliko etapa. Prvo mjesto zauzima trenutak oduševljena osoba, kojim osjećaju privlačnost prema duhovnim osobama. Zatim slijedi identifikacija s poznatim uzorom, koji može biti župnik, vikar, redovnica, vjeroučitelj. Uloga uzora je u tome da pozvanu osobu privuče duh zvanju. Slijedi etapa preuzimanja odgovornosti u smislu odabira služenja u crkvi: dijecezanski svećenik, redovnik ili redovnica. Osoba sama treba donijeti tu odgovornu odluku u skladu s vlastitim željama i sposobnostima, a crkveni službenik samo potiče i prati molitvom. Poslije toga pozvana osoba ulazi u proces institucionalne formacije odnosno razlučivanja autentičnosti poziva.

2. Pedagogija pozvanih – Odgoj duhovnog zvanja odvija se u četiri međusobno povezane dimenzije: ljudska, duhovna, intelektualna i pastoralna dimenzija izgradnje svećeničkih i redovničkih kandidata. U brizi za zvanja, Crkva je usredotočena ne samo na prepoznavanje, nego i na praćenje i odgoj svećeničkog zvanja. Cilj takvog odgoja jest da se do svećeništva dovede samo one koji su pozvani. Za uspješno odgajanje potrebno postaviti jasne ciljeve i metode odgoja pozvanih. Predavač je dao sljedeći prijedlog mogućeg takvog odgoja:

a) ljudska izgradnja – Bez ljudske izgradnje svećenička izgradnja nema svog nužnog temelja. Takav odgoj pretpostavlja iskrenost, brigu za pravdu, vjernost obećanjima, uglađenost u odnosima i čednost povezanu s ljubaznošću, odgoj za caritas i pomoć potrebnima, za osjećaj blizine i solidarnosti, karitativno- socijalni praktikum u dotičnim ustanovama. Ciljevi ljudske izgradnje su: odgoj u ljubavi prema istini, odanost, poštivanje svake osobe, osjećaj za pravednost, vjernost danoj riječi, suosjećanje, uravnoteženost u prosudbi ljudi i događaja, odgovorna ljubav, afektivna zrelost, moralna savjest. Načini kojima se ona postiže: pouka iz bontona, osobni razgovor s

odgojiteljem i duhovnikom, karitativno-socijalni praktikum, izgrađivanje prijateljstva, zajedništvo života u sjemeništu, sudjelovanje u životu sjemeništa, studiju, uslužnost prema poglavarima sjemeništa, odgovornost u rasporedbi vremena, odgovorno odnošenje prema internetu i drugim medijima.

b) duhovna izgradnja – Njezina je zadaća izgrađivanje temeljnih elemenata svećeničkog života: suobličavanje Kristu Glavi, odgoj za pastoralnu ljubav u sebedarju, osposobljavanje za vršenje službe, upućivanje u evanđeoski radikalizam i jedinstvo života prezbitera, aktivno djelovanje u biskupiji inkardinacije kao i osjećaj za potrebe i poslanje opće Crkve. Ciljevi duhovne izgradnje su: pospješiti odgoj duhovne zrelosti putem iskrenosti, pravednosti i uglađenosti u odnosima, odgoj i vodstvo savjesti, pospješivati sudjelovanje u euharistiji, poticati i pratiti slavlje liturgije časova, poticati stjecanje duha molitve, duha pokore, razvijati potrebu za duhovnim vodstvom u budućem svećeničkom životu i sposobnost za duh vodstvo u past djelovanju. Načini kojima se ona postiže: osobni duhovni razgovori, liturgijski život zajednice i osobe u euharistiji, molitvi, pobožnosti, sakramentalni život, duhovne obnove, vježbe, štivo, zajednički život i svjedočenje.

c) intelektualna izgradnja – Usmjeren je na poznavanje i shvaćanje vjere. Oblikuje se kao zahtjev razuma kojim čovjek postaje dionikom Božjega uma. Nadilazi čistu pojmovnu znanost. Ciljevi intelektualne izgradnje su: priprema za pastoralno djelovanje, naučiti kako sadržaj vjere naviještati i braniti, kako se služiti literaturom, Načini na koje se ona ostvaruje: redovito pohađanje studija, tribina, čitanje literature, kritički odnos prema medijima...

d) pastoralna izgradnja – biti dionik Isusa Krista pastira. U ovoj izgradnji veoma pomaže pastoralna teologija, liturgika i katehetika. Trajno je prisutna tijekom cijelog teološkog studija. Ciljevi pastoralne izgradnje su: osposobiti za službu bogoštovlja i navještaja Božje riječi, za službu pastira, za osjećaj Crkve kao zajednice i suradnju s laicima, za misijsko poslanje Crkve, za korištenje medija. Načini na koji se postiže: liturgijske radionice, pastoralni praktikum, uvod u župnu administraciju, susret s vjernicima, priprema za sakramente, susret s raznim skupinama.

3. Pedagogija pedagoga – Potrebna je budnost i stručnost odgojitelja (usp. OT 5). Također je važno razvijati odgojno-obrazovni program odgojitelja, pročišćavati mu motive, pratiti, savjetovati i bodriti ga u brizi za zvanja. Pedagogija pedagoga povezana je s ostalim disciplinama: filozofijom, etikom, estetikom, psihologijom, medicinom, povijesti, matematikom... Odgojitelj treba biti izvrstan i u duhovnosti i pastoralu. Također mora poznavati psihologiju, da bi mogao znati upoznati kandidatovu osobnost i mogućnosti, sklonosti i moguće psihološke poteškoće.

Predavač je zaključio da je temeljna odrednica posvećenog života prijateljstvo s Kristom. Svećenik mora njegovati duboku prisnost s njime, jer molitva je prvo svjedočanstvo koje pobuđuje zvanje. Najvažnije odrednice koje pobuđuju zvanje su molitva i svjedočenje.

Izviješće o radu pojedinih skupina

Sudionici su bili podijeljeni u pet radnih skupina nazvanima prema prispodobi o gorušičinu zrnu (sunce, voda, zrno, sijač, gorušičino zrno), u kojima su raspravljali na temelju izloženih predavanja te međusobno dijelili iskustva u pastoralu duhovnih zvanja. Na plenumu su zatim predstavnici skupina (Ivo Andrić, Mato Malekinušić, Ivan Penava, Siniša Dudašek, Božidar Volarić) iznijeli rezultate razgovora, koje ovdje sažimljemo.

- Kao jednu od glavnih zapreka današnjem nedostatku zvanja animatori su uočili neodlučnost potencijalnih kandidata i kandidatice za duhovni život i općenito za donošenje životnih odluka. U takvim slučajevima treba pokazati dovoljno strpljivosti i pomoći im na odlučan korak. Spomenut je u tom kontekstu projekt „Samuel“ kardinala Martinija, koji ima za cilj odgoj za odlučnost. Kroz molitvu i druženje u mladima stvoriti odlučnost za opredjeljenje na ono na što ih Bog zove.
- Za duhovni poziv je potrebna spremnost na radikalnost: znati i biti svjestan toga da treba platiti cijenu za ono za što se odlučuje; potrebno je odgajati za žrtvu koja je temelj svakog oblika života.
- Važna su redovita mjesta pasterala za nicanje novih zvanja: pastoral mladih, ministranata,... Uočena je nepovezanost relevantnih povjerenstava i potreba bolje koordinacije među njima.
- Važnost razlučivanja i kriterija autentičnost zvanja. Spomenuto je iskustvo Afrike, gdje osobe dolaze u sjemenište ponajprije radi obrazovanja, a tek se kasnije filtriraju oni koji osjećaju poziv za duhovno zvanje. I u našim prilikama treba o razlučivanju zvanja voditi veliku brigu, jer se neke poteškoće prepoznaju tek nakon više susreta ili duljeg vremena.
- Konkretni oblici rada na duhovnim zvanjima su pretežno vikend susreti, pastoral mladih, molitveni susreti, skupine mladih vezanih uz karizmu zajednice. Molitva je također važan i bitan oblik brige za duhovna zvanja.
- Uz formalne susrete važno je ostvarivati osobni kontakt s onima koje zanima duhovno zvanje. U tom su smislu važni i neformalni susreti, u kojima će mladi moći nas vidjeti u svakodnevnom životu i aktivnostima: molitvi, radu, odnosima. Primjeri našega života su često privlačniji i efikasniji od samoga formaliziranoga susreta.
- Potrebno je u radu na zvanjima izbjegavati vrbovanje i svaki oblik reklame, jer nismo mi koji pozivamo, nego jedan je Onaj isti koji poziva, a mi smo samo poticaj na tom putu. S druge strane važno je djeci i mladima znati „provući“ ideju o duhovnom pozivu.
- Potrebno je i važno lijepo govoriti o svojem pozivu, jedni o drugima, o svećenicima, o redovnicama, jer svaki drugi govor može postići samo kontraefekt zanimanja za duhovno zvanje.
- Više pažnje posvetiti vlastitoj izgradnji i paziti na radosno služenje u svome pozivu, jer je osobno svjedočanstvo života najbolje i najprivlačnije svjedočanstvo.

- Potrebno je „zajedničkim snagama“ sudjelovati u odgoju za duhovna zvanja (povezanost svećenika, redovnika i redovnica), jer često sve spadne na povjerenika za duhovna zvanja.
- Danas nema svijesti ni među vjernicima da mole za zvanja, u obiteljima je izgubljena svijest da zvanja dolaze upravo iz obitelji. Potrebno je više raditi s obiteljima u tom smislu, ali i poticati vjernike da mole za duhovna zvanja.
- Potrebna je bolja suradnja i poticaj vjeroučiteljima laicima da u školi učenike senzibiliziraju za duhovna zvanja.
- U nekim se krajevima održavaju susreti duhovnih zvanja, što je veoma lijepo prihvaćeno od strane vjernika.
- Važna je pedagogija pedagoga: potrebna je stručna izobrazba za animatora za duhovna zvanja. Onda tu osposobljenu osobu staviti samo za to područje rada.
- Važnost interneta i modela nove komunikacije: facebook, blogovi, na kojima mladi dosta vremena provode, te s njima na taj način stupiti u kontakt.
- Mediji su po sebi neskloni duhovnim zvanjima, a to utječe na mlade i njihovu sliku o duhovnim zvanjima. Zato treba bolje iskoristiti medije u svrhu govora o duhovnim zvanjima. U tu svrhu potrebno je oblikovati i odgovarajuće materijale za medije: filmove, priče,...
- Istaknut je problem loših primjera posvećenih osoba, koji se u javnosti prezentiraju, a koje poglavari ne rješavaju. Oni su antireklama duhovnome pozivu.
- Danas treba voditi više brigu i o zvanjima starije dobi ili onima koji dolaze iz karizmatških zajednica.

Izlet u Brseć i Mošćenicu

Poslijepodnevni dio drugoga dana bio je posvećen izletu u obližnja istarska glagoljaška mjesta Brseć, gdje su animatori predvođeni mjesnim župnikom Marijanom Galovićem, posjetili nekoliko crkvice te grob nadbiskupa Josipa Uhača, a zatim u Mošćenice, gdje su slavili misu koju je predvodio msgr. Marin Barišić. Nadbiskup je u propovijedi, služeći se primjerom apostola Pavla, njegovim oduševljenjem za Božji poziv i riječima iz Poslanice Efežanima, pozvao na propitivanje animatora i svih posvećenih osoba, kako oni svoj poziv žive. Zaključio je da je jedino poziv življen srcem i cjelovitošću bića jedini pravi odgovor na Božji poziv, kojega Bog na različite načine upućuje svakome čovjeku.

Film o svećenicima i njihovoj službi

Nakon jutarnje mise, koju je predvodio msgr. Barišić, animatori su pogledali polusatni film „Ribari ljudi“, koji su snimili američki svećenici (Vijeće za zvanja i svećeničku formaciju Sjevernoameričke BK). Film je snimljen pomalo u holivudskom stilu te se sastoji od mozaika svjedočanstva samih

svećenika različitih životnih dobi o njihovom pozivu, svećeničkom životu i poslanju. Svjedočanstva su popraćena snažnom glazbom i upečatljivim i simboličkim slikama, koji povezuju današnji život svećenika s njegovim izvorom u Isusu Kristu.

Važnost vizije i molitve u duhovnom pozivu

Zadnje predavanje održao je mr. sc. Anđelko Koščak, vicerektor u Zagrebačkoj bogosloviji, na temu „Sluge smo beskorisne! Učinismo što smo bili dužni učiniti! (Lk 17, 10) Ima li naše služenje viziju?“ Predavač je na početku ispriповjedio kako i sam dolazi iz župe koja ima mnogo svećenika i redovnica. Istaknuo je zatim kako nema gotovog recepta tipa „sam svoj majstor“ za animiranje duhovnih zvanja. Važnija je vizija i oduševljenje te molitva kako za probuđivanje duhovnog zvanja tako i za njegovo produblјivanje i praćenje. Predavač se osvrnuo poblіže na dvije točke:

1. Osluškivanjem Riječi do oblikovanja sebe za rad s drugima

Vicerektor Koščak kazao je kako je povjerenik onaj koji kreće po vjeri, s vjerom i u vjeri. Njegova se danas uloga svodi previše na operativu i organizaciju, ali se trebamo više vraćati samima sebi i molitvi. „Imamo li viziju i gdje bi nam trebao biti oslonac“, upitao je predavač te pozvao da se „iznova okupimo oko Krista i da osluhnemo njegovu riječ. To je temeljni stav čovjeka pred Bogom čije je ime utjelovljena Riječ. Ona nam otkriva uvid u potrebe svijeta i način da se približimo čovjeku. Da se možemo drugome približiti potrebno je najprije vidjeti tko sam ja, tko je drugi“, kazao je predavač.

Potrebno je ponajprije u molitvi vidjeti što je Božja volja za mene, a onda tek možemo pristupiti i drugome. Na primjeru proroka Jeremije (18,1-6) predavač je objasnio dinamiku Božjega poziva. Božja riječ ima inicijativu, ona zove i, obraćajući se Jeremiji, obraća se i meni: „Ustani“ tj. uspravi se od onog uobičajenog, od onoga učiniti nešto nabrzake, jer si pozvan činiti velike stvari. „Siđi“: traži se put, hod, napor, možda i križ. Važno je biti svjestan da je Bog mene prvi uočio i pozvao i da je molitva jedino sredstvo preko kojeg ostajem s Bogom na toj vezi.

Molitva je temeljni čini unutar našeg poslanja u ovom svijetu. Ona je uvijek razgovor s Bogom i ima ishodište u dijalogu Presvetoga Trojstvu, koji je srž Božjega života. Razmjena, darivanje, komunikacija – to je i model našega međusobnog života i odnosa. Molitva je put, a vrata je Krist. Molitvom oblikujemo pouzdanje i djetinju neusiljenost pred Bogom. Ona je stil života i postaje dio nas samih. Jedino na taj način se može govoriti i o molitvi za duhovna zvanja, koja onda nije ograničena na neki trenutak, nego je prisutna uvijek. U molitvi najprije trebamo sami sebe ispitivati a onda tek nešto od drugih očekivati. Važno je također znati da čista ortopraksija ne može zamijeniti molitvu.

Molitva je sigurna nada da možemo utjecati na slobodu drugoga. Učinak molitve je nevidljiv skriven, neizvjestan, počinjemo i sumnjati... Ali ako je molitva ozbiljno shvaćena i življena, koliko će tek Bog ozbiljno shvatiti molitelja i nagraditi je uslišanjem! Potrebni su nam određeni trenuci molitve da postignemo habitualnu usmjerenost prema Bogu: 1. Budnost i djetinja jednostavnost, siromaštvo duha, ispražnjenje od samoga sebe i nuđenje toga praznog prostora Duhu Svetomu; 2. Otvorenost za istinu koja dolazi od Boga; 3. Raspoloživost kao srce kršćanske molitve. To je način stajanja pred Bogom, biti tu samo za njega, za razne oblike razgovora s Bogom. Molitvom doznajemo nešto od Boga što ne možemo doznati sami od sebe. U molitvi čovjek postaje sve više Božji čovjek i Božje sve više postaje moje.

Da bi čovjek našao Boga ne mora okretati leđa osobnom i društvenom okruženju, nego sve promatrati u Duhu Svetomu, onako kao nas i sve Bog gleda. Važno je pitati se, što bi Krist učinio na mome mjestu...Trebamo stalno premošćivati molitvu i svakodnevicu. Onda ćemo i bezbožan svijet gledati drugim Božjim očima, onda ćemo Boga prepoznati u ljepoti nedernutog krajolika ili pokvarenog krajolika... I u takvom krajoliku čovjek uronjen molitvom u Boga nalazi Boga... Tako treba gledati i na kandidate za duhovna zvanja. Svi smo jednaki u Kristu i svima trebamo dati jednaku šansu.

2. Božji poziv kao poslanje sada i ovdje

Cjelokupan čovjekov život treba biti otvoren Božjem govoru, prema psalmistu: „da poslušam što mi to Gospodin govori“. Tu je važna poslušna vjera. Prepoznajem tu riječ kao svoju i meni upućenu i po toj riječi živim. Ostvarivanje poziva treba promatrati kao način navještaja vjere, koji mora biti očit, vidljiv, javan, životan. Sve stavljam u službu svoga poslanja da se vidi: ovaj čovjek vjeruje u Boga. Važnije je svjedočanstvo naše vjere nego li ono što radimo.

Odgajati uvjeri mlade ljude ili starije, u čije je srce ubačena iskra nije neka nauka nego hod često mukotrpan, ali koji ima cilj. Tijekom duhovnoga sazrijevanja mladog čovjeka može se naići na razne poteškoće, sumnje, da li nastaviti put, potom razne sablazni, osporavanja... Tu treba izaći ususret poput Samarijanca i oca koji ljubi jer ne zna drugačije.

Zaključno je vicerektor Koščak pročitao svjedočanstvo jednog zvanja, koje ne smatra odviše spektakularnim, nego predstavlja redoviti put duhovnoga poziva jednog živućeg svećenika, koji je korak po korak išao prema svećeništvu.

Primjeri rada u pastoralu duhovnih zvanja

Dominikanka s. Ana Begić izvijestila je o svjetskom susretu animatora za zvanja, održanog u lipnju 2010. godine na sveučilištu Regina Apostolorum u Rimu. Sažeto je iznijela sadržaj koji je na susretu bio izlagan i diskutiran.

- S obzirom na način rada u pastoralu zvanja: To danas nije lagan posao, jer se Crkva danas proziva sa svih strana, što dovodi do pitanja o smislu našega života. Onaj temelj koji nosi i podržava cjelokupni rad u pastoralu zvanja jest vjera u Boga, koji je početak i kraj. Pastoral zvanja traži čitavoga čovjeka, a ne tek nekoliko sati dnevno.

- Svrha pastoral zvanja: pomaže u rastu i razlučivanju Božjeg poziva; pomaže nam otkriti Božji plan u odnosu na slobodu preko sljedećih koraka: prijedlog, poziv i zvanje.

- Značajke pastoral zvanja: odlikuje se molitvom za zvanja, propovijedanjem koje usmjerava i motivira u zvanju te svjedočenjem vlastitim životom, što je najprivlačniji primjer novim zvanjima.

- Poteškoće u pastoralu zvanja: nedostatak komunikacije, zajedništva i identiteta; siromašan pojam o vjerskom pozivu; neodlučnost; nedostatak svjedočanstva osrednjeg života u zajednici; malodušnost u pothvatima; izgovori za izbjegavanje rada u pastoralu zvanja, primjerice starost.

- Tri slike koje je u pastoralu zvanja potrebno posvijestiti: budilica – uvijek biti spremni probuditi uspavano zvanje; riba i mreža – mi nismo ribe nego mreža Gospodinova, koju trebamo baciti u dubinu mora, gdje je riba najbolja; vrt – vrtlara za uspijevanje biljaka, mi smo vrtlari za zvanja...

- Načini komuniciranja kulture zvanja: formiranjem zajednica u kojima se njeguju zvanja; formiranjem vidljive vlastite duhovne i misionarske karizme; obznanjivanjem karizme Kongregacije ili osnivača; profitiranjem iz svake propovijedi kad govorimo o pozivu; učvršćivanjem zajednice, koja je gostoljubiva topla i otvorena; brigom za obitelji kandidata.

- Principi kulture zvanja: molitva i sakramentalni život; osobna žrtva za zvanja; potraga za zvanjima; pružanje primjera radosti sebedarja; hraniti jedni druge pobjedama, ne padovima.

-Subjekti rada u pastoralu zvanja: poglavar, zajednica svake provincije, centar za apostolat, odani laici, povremeni izleti u suradnji sa župama i školama.

-Tri koraka: komunikacija preko koje prepoznamo klicu zvanja i motiviranost za zvanje; odgoj kojim se dolazi do identifikacije s nekim primjerom ili uzorom; konkretnost odnosno preuzimanje odgovornosti.

- Važnost nove komunikacije u pastoralu zvanja: Internet, msn, skype, facebook.

-Zaključak: Pastoral zvanja je princip odgovornosti i vjere samoga animatora. Konačni rezultat ovisi o Bogu, ne o nama.

Uršulinka s. Damjana Barbarić izvijestila je o europskom susretu provincijalnih animatorica za duhovna zvanja za uršulinke, održanog u Sloveniji, od 26. do 30. srpnja 2010. Istaknula je da je riječ o susretu animatora za duhovna zvanja iz europskih zemalja koji je održan prvi put u povijesti.

Od zemalja sudionica, jedino slovenska provincija ima zvanja, i to poglavito starija zvanja, iz onih koje su prošle projekt „Samuel“ preuzet od kardinala Martinija.

Susret se bazirao na dva izlaganja. Na temu „Srebrno doba mladih u Europi“ govorio je, p. Branko Cestnik, klaretinac. Prema klasifikaciji vremena grčkog pjesnika Hesioda današnje vrijeme mladih nosi karakteristike srebrnoga doba: lagodan život, dug život, kultura užitka, neosamostaljivanje. Zato su današnji mladi potrebni istinskih snažnih svjedoka i duhovnoga vodstva.

O uršulinskom radu s mladima govorila je s. Zorica Blagotinšek. Istaknula je da smo pozvani biti proroci kojima je Krist u središtu, koji ima svoje uho na Božjem srcu, koji je radosni brat i sestra u svojoj zajednici. Također je potrebno biti u stalnom procesu rasta, uvijek u traženju i odgovaranju na znakove vremena. Jednako je važno pristupati mladima pedagogijom razumijevanja, čovječnim odnosom, svjedočanstvom pozitivnog zajedništva, autentičnošću vlastitog rada i života.

Sve uršulinke u Europi su dogovorile da će s mladima u narednoj pastoralnoj godini prolaziti kateheze na jednu temu „Molitva sv. Anđele“, koju će svaka provincija razraditi u vidu promocije zvanja. Predloženo je osim toga jače međusobno povezivanje, zajednički projekti za mlade, redoviti susreti i vrednovanja, molitvena podrška i buđenje nade.

Okrugli stol: osvrt na susret i prijedlozi

Zaključna točka trodnevnoga susreta animatora bilo je još jednom zajedničko izmjenjivanje mišljenja i prijedloga između predavača i animatora:

- Bilo bi dobro teme s predavanja obraditi konkretnije kroz radionice.
- Detaljan raspored susreta animatora ubuduće poslati ranije.
- Na sljedeći susret donijeti letke u kojima su predstavljene biskupije ili redovničke zajednice i podijeliti ostalim animatorima.
- Predloženo da se oblikuje tim od nekoliko osoba, koji bi izradili neke projekte kako bi se oni mogli uključiti na susrete koji već postoje (kao susreti mladih, katehetske škole, svećenički tjedan, nedjelju Dobrog pastira). Nadbiskup Barišić je odgovorio da bi bilo djelotvornije temu pastorala duhovnih zvanja aktualizirati na regionalnim susretima vjeroučitelja, svećenika, skupina.
- Neki su predložili da je potrebno poboljšati koordinaciju distribucije materijala za nedjelju Dobrog pastira.

- Predloženo je da nadbiskup Barišić, kao predsjednik Vijeća za sjemeništa i duhovna zvanja, napiše prigodno pastirsko pismo za nedjelju Dobrog pastira.
- Istaknuta je potreba stručne izobrazbe animatora za duhovna zvanja. U našim prilikama bi se to najprikladnije ostvarivalo putem tečaja koji bi se organizirali vikendom.

Završna riječ nadbiskupa Barišića

Na završetku susreta nadbiskup Barišić je dodao još nekoliko korisnih prijedloga:

- izraditi bibliografiju (popis literature) materijala, koji su nužni i korisni za rad u pastoralu duhovnih zvanja, da bi bili dostupni svim zainteresiranima
- poboljšati komunikaciju za već uhodane događaje poput nedjelje Dobrog pastira: župe i redovničke zajednice potrebno za tu prigodu više animirati
- otkrivanje i obilježavanje Dana posvećenog života velik je napredak u Crkvi, koja ga je prepoznala kao vlastito bogatstvo
- dati veću važnost nekim momentima u animaciji duh zvanja kao što je skup svih duhovnih zvanja određenoga kraja, a što bi bilo izvedivo u većini naših biskupija i župa
- nužno je potrebno da posvećene osobe dobro govore jedne o drugima i to na različitim razinama međusobnih odnosa kao i odnosa među odgovarajućim ustanovama
- življeno i autentično zvanje najbolja je motivacija za nova zvanja

Prije zahvale svim sudionicima susreta i blagoslova, nadbiskup Barišić najavio je da će se sljedeći susret animatora za duhovna zvanja održati u Varaždinu, od 20. do 22. listopada 2011. godine. Okvirna predložena tema susreta je: Kako gledaju na duhovna zvanja roditelji, mladi, vjeroučitelji laici i potencijalni kandidati?

Zapisnik vodila i sastavila:

s. Valerija Kovač

Zagreb, 29. listopada 2010.